

Posudek bakalářské práce Šárky Juřinové: Sídliště s kulturou nálevkovitých pohárů ve Velkých Přílepech – A funnel beaker settlement at Velké Přílepy, 80 stran včetně literatury, 8 tab., 30 obr. Praha 2010, Univerzita Karlova.

Bakalářská práce Šárky Juřinové je založena na zpracování materiálu z velkoplošného výzkumu ve Velkých Přílepech, který poskytl jeden z největších eneolitických souborů v Čechách. Dodnes je nezpracovaný a snažení autorky tak lze považovat za první krůčky v tomto směru. Vzhledem k tomu, že by celkové vyhodnocení rozhodně nebylo možné v rámci bakalářské práce provést, vybrala si jmenovaná prostorově i kulturně uzavřený úsek, sestávající ze 14 objektů kultury nálevkovitých pohárů.

V úvodu je komentována problematika českomoravského staršího eneolitu, tedy nálevkovitých pohárů, přehledně členěná do několika kapitol, ve kterých se autorka separátně věnuje názorům na vznik kultury, dějinám bádání, chronologii, projevům sídlení a pohřbívání atd. Prokázala, že se v ní spolehlivě orientuje, čímž si vytvořila potřebný základ pro vlastní rozbor archeologického materiálu získaného terénním výzkumem, který je komentován a hodnocen v následných pasážích.

Ty začínají obligátní charakteristikou geomorfologických a hydrologických poměrů na lokalitě, z nichž je podstatná blízkost Podmoránského potoka, sprašové podloží a poměrně překvapivá expozice lokality, resp. svahu na sever. V dalším je krátce okomentován vlastní záchranný výzkum, problémy spojené s jeho realizací, včetně přehledu dřívějších i následných archeologických aktivit v jeho bezprostředním sousedství. Ze stručného výčtu jednotlivých archeologických komponent je zřejmé, že objekty nálevkovitých pohárů tvoří jejich většinu (viz graf 1 na str. 41), pokud vyloučíme objekty nedatované.

Po stručném popisu vybraných objektů následuje jejich funkční vyhodnocení, které nevybočuje z parametrů zjišťovaných na většině rovinných sídlišť nálevkovitých pohárů, kde jsou z původních situací zachovány zpravidla pouze zásobní jámy a hliníky. Ze získaných nálezů je hlavní pozornost pochopitelně věnována keramice, která je zpracovávána podle systému M. Zápotockého. Dle mého soudu je keramika analyzována odpovídajícím způsobem, a to jak po stránce tvarové, tak výzdobné, autorka prokázala, že je schopna samostatně archeologický materiál vyhodnotit. Datování do sířemské fáze nálevkovitých pohárů je správné a argumentačně dobře podložené.

Práce pochopitelně není dokonalá, lze najít některé formulační neobratnosti, např. nikoli „byla prokázána existence sídelního areálu ve starším období české kultury nálevkovitých pohárů. Tento úsek bývá označován jako sířemská fáze ..“, ale třeba „bylo prokázáno osídlení

v mladší části staršího stupně nálevkovitých pohárů, která je nazývána fází sířemskou“. Tvrzení o menším rozsahu sířemského osídlení v Makotřasech (kde více než 100 objektů prokazatelně datovaných do této fáze) oproti situaci ve Velkých Přílepech (z celého sídliště dosud takto spolehlivě určeno pouhých 14 objektů, navíc některé další dle předběžného určení jistě baalberské či salzmündské) je přinejmenším odvážné, zřejmě jde opět o nedůslednou formulaci, kterých by se autorka měla v budoucnu rozhodně vyvarovat. Z formálního hlediska je možné upozornit na absenci měřítka u celkového plánu na obr. 10 (graficky vyjádřen je, ovšem chybí numerické hodnoty), jeho orientace na jih rovněž není dvakrát profesionální; zkratka „atyp“ ve sloupci keramická třída v tabulacích je nelogická – při nejistotě, o jakou keramickou třídu jde, by měl být použit např. otazník, atypická keramická třída neexistuje.

Závěrem je třeba konstatovat, že se autorka důvěrně seznámila se záludnostmi práce s archeologickým materiálem a v zápase s ním obstála. Předložená práce dle mého soudu představuje velmi dobrý odrazový můstek pro další zpracování eneolitických pramenů z Velkých Přílep, a to jak po stránce formálně-analytické, tak interpretáční. Splňuje požadavky kladené na bakalářské práce a proto ji d o p o r u č u j i k obhájení.

V Praze dne 6. 9. 2010

PhDr. M. Dobeš